

שמש הכנסייה

דמותו של פורמן, רב משרתים למופת.

פורמן הוא שמש נאמן, מסור לתפקידו באופן קיצוני, בעל גאווה מקצוע היודע את מקומו. בזכות היותו שרת בחוגי האצולה הוא מסגל לעצמו גינוני התנהגות וחזות מכובדת של בן החברה הגבוהה. כבר באקספוזיציה ניתן ללמוד על דמותו של פורמן דרך האפיון העקיף (מנהגים, צורות לבוש, הליכותיו, וכדומה). הוא איש קפדן, פרפקציוניסט שההופעה החיצונית חשובה לו מאד (שמירה על בגדי עבודה, ועטיפתם בנייר, מכנסיו המגוחצים למשעי). והוא מאד גאה בעבודתו.

בהמשך הסיפור כאשר פורמן עומד מול שלושת אנשי הכנסייה הממונים עליו ודברי ביקורי נמתחים נגדו ולחצים מופעלים עליו הוא אינו נבהל, אינו מצטדק, אינו נכנע ללחץ ואינו מתרפס – להפך, הוא שומר על ארשת גאה, מציג את הדברים באמיתותם ואינו מוכן להיכנע ללחצים המופעלים עליו בדבר חזרה ללימודי הקריאה והכתיבה. מאוחר יותר ניתן להבין את סערת הרגשות שהתחוללה בו. עם יציאתו מהחדר שפתיו רעדו, מה שמעיד על עלבון ואפילו על תחושת כעס. כמו כן העבודה שהוא התבלבל ברחובות מעידה על אותה סערת רגשות.

השמש שהפך מיליונר.

כמעט כל בן עניים חולם להתקדם: להיות עשיר ומכובד.

הסיפור מעניק לגיבור תכונות **מפצות** שאפשרו לו לחרוג ממעמדו ולטפס בסולם החברתי. התכונות המפצות של פורמן הן: יוזמה, שכל ישר, חריצות, התמדה, שקט נפשי, ואיפוק, שיקול דעת, מוסר עבודה, מחשבה עצמאית ויכולת אלתור (תכונות שנחשפות לאורך כל הסיפור בשלבי השונים). תכונות אלו שוות לא פחות מחינוך פורמאלי והן מאפשרות לנושא אותן לעמוד בתחרות עם אלה שזכו לשבת בספסל הלימודים (שכן הרי מדובר בתקופה שלפני חוק חינוך חובה, בה רק בעלי הממון יכלו ללמוד ולהתקדם). פורמן נאלץ לצאת לעבודה בגיל שתיים עשרה. לא ניתנה לו הזדמנות ללמוד. בבגרותו לא חלם להתעשר ולא שאף לשינוי בחייו. השינוי נכפה עליו וברוב תבונתו ידע לנצל את ההזדמנות ועלה לגדולה.

מסר הסיפור.

הנמען שאליו מפנה המחבר את הסיפור הוא: קהל משכיל בורגני הדומה יותר לבנקאי, והביקורת מופנית אל קהל זה בהיותו חלק מן המעמד הקובע את הסדרים החברתיים. קיימת מחאה חברתית וגם ביקורת כלפי הנוקשות של מנהיגי הדת הדבקים בעיקרון ושוכחים את האדם ואת מידת הרחמים. עם כן לסיכום המטרה הסמויה של הסיפור היא:

א) לעודד צעירים שלא זכו ללמוד בבית הספר בגלל מצוקה כלכלית.

ב) ללגלג על עשירי החברה שחושבים שהם "שליטי העולם".

ג) למתוח ביקורת על הנוקשות והאטימות של מוסדות הדת.

ד) להראות שלעתים אדם יכול להצליח בחיים למרות חוסר השכלתו **אם** יש לו תכונות וכישורים מתאימים.

היום הסיפור – פואנטה – מחאה.

שמש הכנסייה הוא סיפור על אדם אנאלפביתי (אדם שאינו יודע קרוא וכתוב) והמגיע ביזמתו ובכוחות עצמו להצלחה כלכלית. לכאורה הגילוי שבסוף הסיפור כי הסוחר העשיר והמכובד אינו יודע קרוא וכתוב אמור להפתיע **רק** את מנהל הבנק (שאר הדמויות וכן הקוראים כבר יודעים זאת). ובכל זאת במובן מסוים מתפקד גילוי זה כפואנטה שכן הוא מאלץ את הקורא להרהר שנית במהלך האירועים בסיפור. האמירה של פורמן – הפואנטה, מיודעת להעניק תקווה למי שנולד בצד הלא נכון (לא עשיר) והמתחיל את החיים בנקודת זינוק נחותה. יחד עם זאת, הקורא אמור להבין כי לא כל מי שמפטרים אותו ממשרתו יהפוך דווקא עשיר, ולא כל מי שלא למד בבית הספר יתגבר על חֶסֶר זה באמצעות כישוריו האחרים.

התחלה	אמצע	סוף	
הצלחה		ההצלחה הכלכלית. מנהל רשת חנויות	
שגרה	פורמן ניהל חיים רגילים כשמש בכנסיית פטר הקדוש בכיכר נוויל.		
צרה	פיטוריו של פורמן		

מבנה הסיפור:

סיים	פתרון	שיא	סיבוך	בעיה	אקספוזיציה
הצלחה כלכלית (סיום סגור).	פתיחת חנות טבק.	פיטוריו של פורמן.	אי ידיעת קרוא וכתוב.	מעמדות בחברה (אדונים ומשרתים).	זמן - לא נתון
					מקום - לונדון
					דמויות - פורמן, כומר חדש.
					אווירה - רוגע, אך גם מידה של מרמור כלפי הכומר החדש
					רמזים

סוג מספר - כל יודע.

דמות ראשית - אדוארד פורמן.

דמויות משניות - הכומר, פרנסי הכנסייה ומנהל הבנק.

(FOREMAN) משמעות השם פורמן.

(א) מנהל עבודה.

(ב) דובר של חבר המושבעים.

השם אינו מקרי- הגיבור חורץ את משפטה של החברה המעמדית.

השינוי שחל בחייו של פורמן.

השינוי בחייו של פורמן מתחיל כאשר הוא מפוטר מעבודתו כשרת בכנסיית פטר הקדוש, עקב אי ידיעת קרוא וכתוב. כאשר פורמן עוזב את הכנסייה אפשר להבחין בסערת רגשות המתרחשת בוא "שפתיו רעדו". כאשר פורמן היה בדרכו הביתה הוא התבלבל ברחובות, עוד דבר המעיד על סערת רגשות. בדרכו חזרה הביתה התחשק לו לעשן סיגריה, וכאשר חיפש חנות טבק גילה כי באותו הרחוב לא הייתה חנות טבק. במוחו של פורמן היה רעיון לפתוח חנות טבק באותו הרחוב. לאחר עשר שנים הייתה בניהולו של פורמן רשת של חנויות טבק והוא הרוויח המון כסף. זה היה השינוי בחייו של פורמן, כאשר הפך משרת פשוט בכנסייה לאיש עסקים מכובד אשר מנהל רשת חנויות. פורמן גם רצה להפקיד את כספו בבנק וכאשר הגיע אמר לו מנהל הבנק שעליו לחתום על מספר טפסים ומנהל הבנק גילה שפורמן לא יודע קרוא וכתוב.